

Maak de opschaling van de waterstofketen onderdeel van het Nationaal Groeifonds

Nederland vervult op dit moment een internationale spilfunctie als het gaat om de winning, aanvoer, verwerking, transport, opslag en conversie van fossiele brandstoffen en grondstoffen. Onze welvaart en werkgelegenheid is er voor een groot deel op gebaseerd. Daarmee is de transitie van deze sector en het behoud van onze spilfunctie meer dan een discussie over de energietransitie, het gaat om een transitie van het Nederlandse verdienvermogen.

Zowel in ons eigen land als in de landen om ons heen is de consensus dat waterstof dé CO₂-vrije gasvormige energiedrager van het nieuwe energiesysteem zal zijn. De economische en politieke waarde van de Nederlandse spilfunctie in de Europese energiemarkt kan behouden en uitgebouwd worden door in het beleid Nederland als waterstofrotonde van (Noordwest) Europa te positioneren. Dit geeft bedrijven en werknemers perspectief, de industrie de zekerheid om de groene overstap te maken en infrastructuurbedrijven de mogelijkheid om toekomstgerichte investeringen te doen.

Om het groene verdienvermogen van de Nederlandse waterstofrotonde te realiseren moet de opschaling van de waterstofketen expliciet een plek krijgen in de doelomschrijving van het Groeifonds. Tevens is er bijpassend beleid nodig om de investering door het Groeifonds ook op langere termijn om te zetten in duurzaam verdienvermogen.

Het Nationaal Groeifonds als katalysator van de waterstofketen

De waterstofketen van *productie-conversie-transport-gebruik* moet zich ontwikkelen van lokale, regionale verbindingen naar een landelijk en grensoverschrijdend netwerk. Het Groeifonds is nodig om in deze eerste fase de waterstofmarkt gereed te maken: opschaling van de technologie van elektrolyse en de toepassing van waterstof in de industrie en de realisatie van landelijke waterstofinfrastructuur (transport en opslag). De opschaling vraagt om publieke middelen die voorzien in niet-structurele investeringsbijdragen voor technologieontwikkeling, innovatiebudgetten en toekomstgerichte investeringen. De verwachting is dat deze opschalingsfase ongeveer vijf jaar duurt (2021-2025) waarna de lokale/regionale ketens zijn ontwikkeld en de technologiekosten voldoende gedaald zijn om binnen de subsidieregeling SDE++ te passen.

Het doel van investeringen door het Groeifonds is het vergroten van ons duurzaam verdienvermogen. Dat betekent dat naast investeringen door het Groeifonds de ontwikkeling van de waterstofrotonde en het verdienvermogen van ons bedrijfsleven ook centraal moet komen te staan in het beleidskader voor waterstof. Het risico is anders dat het economische effect van de investeringen door het Groeifonds op de langere termijn minder groot is. Het beleidskader zou in de eerste fase van de waterstofketen maatwerk moeten bieden, waarbij opschaling van deze opkomende markt niet belemmerd wordt door de regulering van de bestaande aardgasmarkt. Na de opschalingsfase moet het beleidskader de sprong naar grootschaligheid faciliteren door de cruciale realisatie van additionele capaciteit van wind op zee voor waterstof en de ontwikkeling van grootschalige electrolyse. De kostendaling van de technologie wordt zo doorgezet waardoor Nederland een competitieve waterstofmarkt kan ontwikkelen. Op die manier beschikt Nederland over een aantrekkelijke waterstofrotonde op het moment dat de import van waterstof op gang komt. Zo kan de huidige Nederlandse rol als knooppunt van energiestromen, met bijbehorende werkgelegenheid, gewaarborgd blijven.

De opbrengst van de investering in de waterstofketen

De transitie naar een waterstofeconomie is een grote opgave, het gaat om miljardeninvesteringen voor de toekomst. Echter, het doel is helder en het huiswerk is bijna af. Naast het economische belang voor de

energiesector bestaan er een aantal belangrijke zekerheden over de rol van CO₂-vrije waterstof in het toekomstige energiesysteem:

- Belangrijke economische sectoren kunnen niet zonder gasvormige energiedragers;
- De ontlasting van het toekomstige elektriciteitsnet is gebaat bij de conversie van elektriciteit naar waterstof;
- Bestaande pijpleidingen en opslagen kunnen efficiënt worden hergebruikt en verminderen de investeringsopgave in andere vormen van energie transport en opslag;
- Waterstof biedt flexibiliteit, zoals de seizoensopslag van energie, zodat het Nederlandse energiesysteem robuust blijft.

Door nu te investeren in waterstof kan het Nederlandse bedrijfsleven daar volop van profiteren en worden kansen gecreëerd voor nieuwe industriële activiteiten. Andere landen zetten hier ook op in met bijbehorende significante budgetten, zoals Europese landen (Frankrijk, Duitsland, Denemarken), Japan en China. Zo wenst Duitsland zich tot de koploper van de Europese waterstofmarkt te ontwikkelen, waardoor er voor Nederland een enorme kans ontstaat om het transport van waterstof naar Duitsland te verzorgen.

Vanwege de sterke positie van de Nederlandse maakindustrie en de internationale netwerken van Nederlandse bedrijven is de export van waterstoftechnologie vanuit Nederland ook zeer kansrijk. Met name zijn kansen voorzien voor de toelevering en productie van (onderdelen voor) electrolyzers. Het voorbeeld van de Deense windenergiemarkt is exemplarisch: in 2016 ontving de Deense staat per inwoner van Denemarken meer inkomsten van opdrachten van de windsector dan de Nederlandse staatskas per inwoner ontving aan aardgasbaten. Dit was het directe gevolg van een beleid gericht op de ontwikkeling van een nieuw verdienmodel, parallel aan de verduurzaming van een sector. Essentieel bij de benutting van de investeringen was de nauwe samenwerking tussen de Deense staat en het staatsbedrijf Dong/Orsted om de keten op gang te brengen.

Nu investeren in de infrastructuur voor morgen

Om de marktontwikkeling en kostendaling van waterstof te faciliteren, bereidt Gasunie een besluit voor om vanaf 2021 te investeren in de ontwikkeling van de landelijke transportinfrastructuur voor waterstof. Deze waterstofbackbone wordt gefaseerd ontwikkeld tussen 2023 en 2027 en volgt de vraag- en aanbodontwikkeling van de industriële clusters. Het ontwerp ziet eveneens toe op verbindingen naar de buurlanden. Dankzij het hergebruik van buisleidingen zijn de kosten relatief beperkt. Het gaat om een totale investering van €1,5 tot €2 miljard waarmee een transportcapaciteit ontstaat van 10 GW, voldoende om in 2035 het landelijke transport, import en doorvoer van waterstof naar het buitenland te faciliteren. Gasunie zal het belangrijkste deel van de kosten zelf kunnen financieren, maar heeft een eenmalige financiële ondersteuning uit het Groeifonds nodig voor de dekking van de toekomstgerichte investering in infrastructuur. Gasunie zal daarom in het voorjaar 2021 een aanvraag voorbereiden voor dekking uit het Groeifonds en verzoekt derhalve om de landelijke infrastructuur (transport en opslag) voor waterstof expliciet onderdeel te maken van het Nationaal Groeifonds.

Over Gasunie

Gasunie is een netwerkbedrijf voor energie. In Nederland en Noord-Duitsland beheren en onderhouden we de infrastructuur voor grootschalig transport en opslag van gas. Nu is dat nog vooral aardgas. Dit zal met de energietransitie steeds verder verschuiven naar groen gas en waterstof. Daarnaast werken we mee aan de aanleg en het beheer van netwerken voor warmte en CO₂. Wij zorgen als 100% staatsdeelneming ervoor dat dit deel van de energievoorziening veilig, ongestoord en zo duurzaam mogelijk gebeurt. Zodat iedereen altijd over energie kan beschikken.

Contact: Annelien d'Arnaud Gerkens, Public Affairs: a.darnaud.gerkens@gasunie.nl, 06-31037147